

Peer Support

- Zorg voor de zorgprofessional bij ingrijpende gebeurtenissen op het werk
- Charlotte Nillesen, coördinator / trainer Peer Support

Peer Support

- Een systeem waarmee collega's elkaar opvangen wanneer zij betrokken zijn geweest bij een ingrijpende gebeurtenis/incident
- In de praktijk loop je al snel naar een collega toe
- Een Peer Supporter is die zelfde collega maar met schooling
- Peer Support is onderdeel van een NFU-verbetercluster

Kenmerken ingrijpende / traumatische gebeurtenis

Overkomt je plotseling en
onverwacht

Brandt in op je zintuigen

Roept extreme gevoelens
van machteloosheid,
boosheid, angst en
afschuw op

Confronteert je (in)direct
met de dood of tast je
lichamelijke
integriteit/vrijheid aan

Klachten nadien zijn
normale reacties op een
abnormale gebeurtenis!

NB: Eén of meerdere
gebeurtenissen kunnen
emotionele overbelasting
veroorzaken
Stapeleffect

Hoofdkenmerken van een psychotrauma

- **Veelvuldige herbeleving:**

De film van het incident steeds opnieuw zien afspelen

- **Vermijdingsreacties:**

Veel moeite doen om situaties of prikkels die met het voorval te maken hebben, te ontlopen. Het doet te zeer.

- **Verhoogde prikkelbaarheid:**

De eerste periode na het incident staat je geest op scherp en is heel alert voor herhaling.

De behoefte aan Peer Support

- Ingrijpende gebeurtenissen komen frequent voor
- Peer Support Collaborative (Nederland) (n=4369)
  - Voorkomen van ingrijpende gebeurtenissen (gehele carrière)
    - 100%
    - 45% met blijvende schade en/of dood

• Vanhaecht K. BMJ Open
2019

En....het kan iedereen overkomen

Het verborgen verdriet van de dokter

In het ziekenhuis is het ongebruikelijk om te praten over overleden patiënten of fouten. Maar ook de arts heeft emoties. Het ziekenhuis

Medical error: the second victim

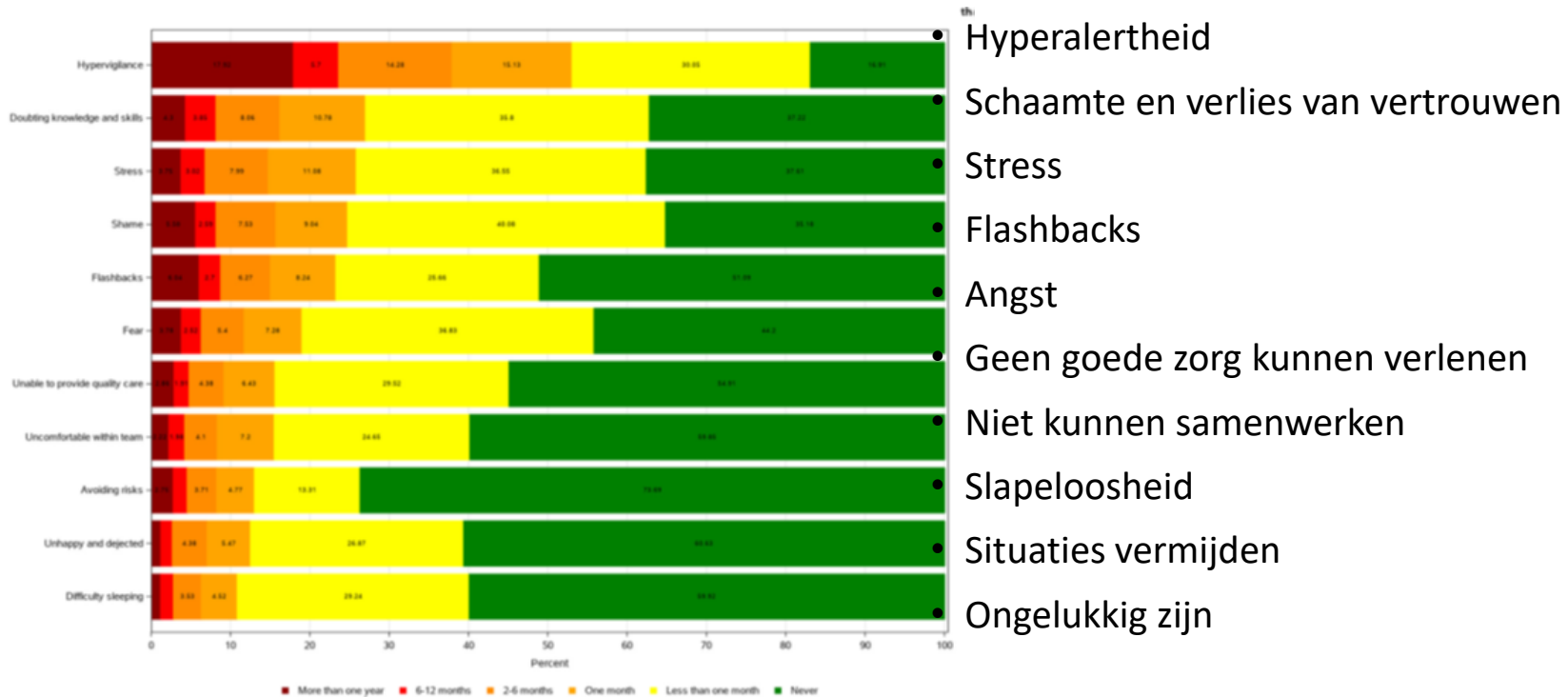
The doctor who makes the mistake needs help too

Incidenten hebben gevolgen

- Wu, BMJ. 2000

Klachten na een incident

- Hyperalertheid
- Schaamte en verlies van vertrouwen
- Stress
- Flashbacks
- Angst
- Geen goede zorg kunnen verlenen
- Niet kunnen samenwerken
- Slapeloosheid
- Situaties vermijden
- Ongelukkig zijn

Peer support

**Onmisbaar in de verbetercyclus
na een incident**

**‘ALLE RESPONDENTEN ZOUDEN PEER
SUPPORT AANRADEN AAN COLLEGA’S’**

Ervaringen Peer Support

- Open cultuur
  - Zeer gewaardeerd
  - Belangrijk voor de verbetercyclus en duurzaam behoud voor de gezonde professional
-

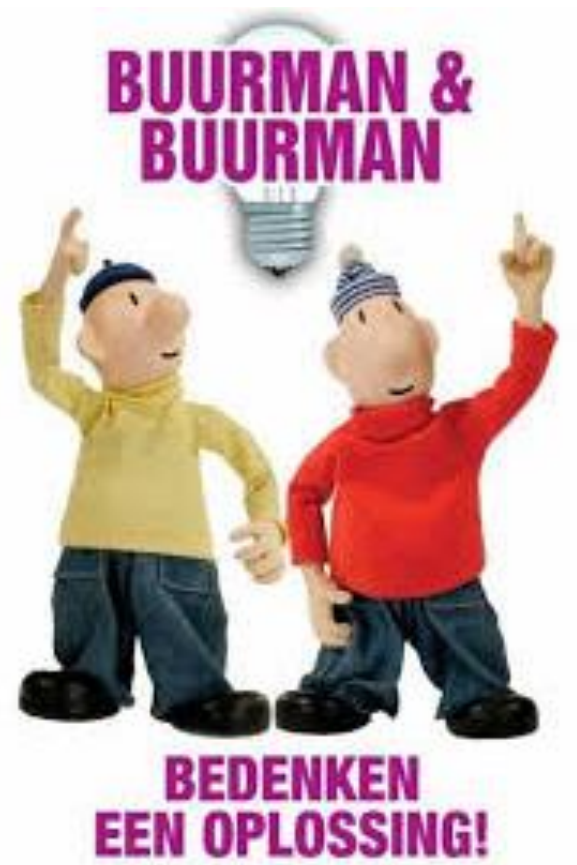
Praktische steun

- Waar heb je nu het meeste behoefte aan?
- Aansluiten op deze behoefte
- Praktische zaken regelen
- Handelen volgens protocol organisatie bij agressie en geweld

Emotionele steun

- Waar heb je het meeste behoefte aan?
- Niet teveel vragen en zeggen
- Betrokkenheid laten blijken
- Steun mobiliseren
- Niet alleen laten

Zelf praten
over eigen
ervaringen

Goed
bedoelde
adviezen
geven

Mening
of
oordeel
geven

Oplossing
en
zoeken

Aanmoedigen tot
herstel

woorden
gebruiken:
*waarom, toch,
maar, had je
niet...*

Grapjes
maken

‘Wroeten’ naar
gevoelens, de
therapeut spelen

Clichés
gebruiken

Overbezorgd of
geforceerd vrolijk
reageren

Do's

Veilige rustige
plek zoeken

Practische steun
bieden

Respecteer een
NEE

Stel open vragen

Vat samen en
vraag of dat klopt

sta stiltes toe

Laat merken dat
je meeleeft

Reageer op
feitelijke emoties
en gevoelens
“ je huilt ?? “

‘vraag later nog
eens hoe het gaat

Stuur een kaartje
–appje –mailtje

Peer Support – in de praktijk

Peer Support –in de praktijk

Eerste gesprek is luisteren, samenvatten en uitleg

- Verhaal op een rijtje krijgen
- Uitleg dat de reactie normaal is
- Kijken naar copingstrategieën

Geen psycholoog/geen medicatie

Wel alarmering en evt. doorverwijzing bij alarmsymptomen

Uitgangspunten bij opvang

Opvang aanbieden is verplicht

Opvang aannemen is vrijwillig

Opvang weigeren is een recht

Praten helpt!

Moeten praten helpt niet!!